

Valtuustoaloite maataloustuottajien tukeminen kannattavuuskriisissä

KHALL 21.03.2023 § 54

KHALL 28.6.2022 1§ 136

Kunnanjohtaja

Hallintosäännön 18 luvun 2 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Kuntalaissa ei säädetä valtuutetun tai muun luottamushenkilön aloiteoikeudesta. Valtuutettu saa vireille asioita tekemällä valtuusto aloitteen.

Kuntalain 23 §:n mukaan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Seuraava tuodaan nyt käsittelyyn:

"Maataloustuottajien tukeminen kannattavuuskriisissä

Kotimainen maatalous on huoltovarmuuden turvaamisen kannalta avainasemassa. Kuluneen talven aikana tapahtuneen tuotantokustannusten ennennäkemättömän vauhdikkaan nousun seurauksena, ennestään heikon kannattavuuden kanssa kamppailut suomalaisen maatalous on ajautunut EU-ajan pahimpaan kannattavuuskriisiin. Maataloustuotannon säilyminen kunnassa ja alueellinen huoltovarmuus ovat erittäin tärkeitä asioita ja maatalous on kirjattu yhdeksi Sotkamon elinvoiman vahvuudeksi kuntastrategiaan. Pidämme tärkeänä, että kunta omalla esimerkillään korostaa maataloustuottajien tärkeyttä yhteiskunnalle.

Esitämme, että selvitetään Sotkamon kunnan mahdollisuudet avustaa maataloustuottajia taloudellisesti tässä kriisissä.

Eryteisesti pyydämme selvittämään:

- Peltojen kasvukyvyn ylläpidon tukemista mm. kalkituksia tukemalla
- Tuottajien jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemista mm. lomittajien rekrytointia tukemalla ja maksullisen lomituksen tukea lisäämällä
- Tuotantoympäristöistä huolehtimisen tukemista mm. maatalouden muovijätteen keräilyä tukemalla

Esitämme, että näiden mahdollisten toimenpiteiden toteuttamiseen varataan määrärahoja.

Sotkamossa 26.4.2022

Sotkamon kunnanvaltuusto"

Aloitteen käsittely:

Maaseutupäällikkö

Valtuustoaloitteen pohjalta on valmisteltu Aktiivitalan palvelusetelin käyttöönottamista Sotkamon kunnassa. Toimenpide on määräaikainen vuosille 2022 ja 2023. Sen jatkosta päätetään toiminnasta saatujen kokemusten perusteella.

Yrityspalveluseteli voidaan myöntää yksityisessä omistuksessa olevalle maatalouden harjoittajalle toimintamuodosta riippumatta. Aktiivitalan palveluseteli kattaa tilalla harjoitettavan maatilatalouden tuloverolain (MVL) alaisen muun tulonhankkimistoiminnan. Hakijalla tulee olla y-tunnus ja hakijan tulee täyttää maataloustukien saamisessa sovellettava aktiiviviljelijän määritelmä. Yrityksen kotipaikan tulee olla Sotkamon kunta.

Aktiivitalanpalvelusetelillä maatilayritys voi hankkia omaan tarpeeseensa neuvontaa ja asiantuntija-apua. Sotkamon kunnassa on ollut käytössä vuodesta 2020 alkaen Etenijä-yrityspalveluseteli, josta on saatu hyviä kokemuksia. Sotkamo otti setelin käyttöön ensimmäisenä kuntana Kainuussa.

Aktiivitalan palvelusetelillä rahoitetaan maatilayrityksen vakauttamis- ja kehittämistoimenpiteitä. Vakauttamis- ja kehittämistoimenpiteillä tarkoitetaan yritykseen pitkäkestoisesti vaikuttavia, strategisesti merkittäviä ja yrityksen toiminnan uudistamista ja yrittäjien jaksamista tukevia toimia. Hankittavat palvelut, joihin yrityspalveluseteli voidaan myöntää, on kuvattu tarkemmin liitteessä.

Palveluseteliä ei myönnetä maatalon normaalin toiminnan tai palkkakulujen rahoittamiseen. Esimerkiksi maataloustoimintaan oleellisesti liittyvien ohjelmistojen hankinnat eivät kuulu palvelusetelillä hankittavien palveluiden piiriin. Tuettavan toimenpiteen tulee kohdistua yritystoimintaan, rahoitusta ei myönnetä esimerkiksi henkilökohtaisiin laki- ja sopimuspalveluihin. Palveluseteliä ei myönnetä investointeihin eikä pelkästään koulutusta sisältävien kurssien suorittamiseen. Kunta voi käyttää tukien myöntämisessä tarkoituksenmukaisuusharkintaa, mikäli tukea hakevilla yrityksillä on yhteistä omistajapohjaa.

Yrityksen omavastuuosuus on 20 % kunkin setelin arvonlisäverottomasta arvosta. Sotkamon kunnan tukiosuus on 80 % toteutuneista arvonlisäverottomista kustannuksista. Palvelusetelillä tuotettavan palvelun arvonlisäveron maksaa seteliä hakenut yritys. Palveluntuottaja laskuttaa 20 % osuuden sekä arvonlisäveron suoraan palveluseteliä hakeneelta yritykseltä. Palveluntuottaja laskuttaa Sotkamon kuntaa kunnan tuen osuudesta. Yrityksellä itsellä on täysi valinnanvapaus valita Sotkamon kunnan hyväksymistä palveluntuottajista itselleen sopiva yhteistyökumppani. Palvelua tuotetaan yrityksen ja palveluntuottajan

välisen sopimuksen perusteella, Sotkamon kunta yrityspalvelusetelin myöntäjänä ei ole sopimusosapuoli. Palveluntuottajaksi hakeutumista on kuvattu tarkemmin liitteessä.

Yrityspalvelusetelin arvo voi olla 500 - 4 000 €. Maksimisumma 4 000 € voi koostua yhdestä tai useammasta palvelukokonaisuudesta kalenterivuoden aikana. Tuen laskemisen ja myöntämisen perusteena käytetään tuettavan palvelun tai hankinnan arvonlisäverotonta hintaa. Yhdelle yritykselle voidaan kalenterivuoden aikana myöntää kunnan tukiosuutta yhteensä korkeintaan 3 200 €. Myönnettävä yrityspalveluseteli on yritykselle de minimis -tukea. Yrityspalveluseteliä haetaan määrämuotoisella hakemuksella, jossa on määriteltävä tarvittavat liitetiedot hakemukselle. Jokainen hakemus käsitellään tapauskohtaisesti. Tukipäätös tehdään viranhaltijapäätöksellä.

Kunta on laatinut yksityiskohtaiset ohjeet tuen myöntämiselle, tuen määrälle sekä palveluntuottajaksi hakeutumiselle. Tuki on harkinnanvaraista, ja kunnalla on oikeus hyväksyä tai hylätä yrityspalvelusetelihakemukset sekä yrityspalvelusetelituottajahakemukset.

Yrityspalvelusetelin nimeksi ehdotetaan Aktiivitalan palveluseteli.

Lisätietoja asiasta antaa maaseutupäällikkö Jari Korhonen, puh. 044 750 2134 tai jari.korhonen@sotkamo.fi ja yritysasiantuntija Kari Backman, puh. 044-750 2552 tai kari.backman@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää ottaa Sotkamon kunnassa käyttöön maatilayrittäjille suunnatun palvelusetelijärjestelmän 1.7.2022 alkaen. Kunnanhallitus päättää hyväksyä palvelusetelin hakuohjeet ja myöntämisperusteet esittelytekstin sekä liitteen mukaisina.

Lisäksi kunnanhallitus hyväksyy, että yrityspalvelusetelin nimi on Aktiivitalan palveluseteli.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Otteet

Maaseutupäällikkö Jari Korhonen
Yritysasiantuntija Kari Backman

Aloitteen toinen käsittely:

Maaseutupäällikkö

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 28.6.2022 1§ 136 ottaa Sotkamon kunnassa käyttöön maatilayrittäjille suunnatun palvelusetelijärjestelmän 1.7.2022 alkaen. Kunnanhallitus hyväksyi palvelusetelin hakuohjeet ja myöntämisperusteet ja hyväksyi palvelusetin nimeksi Aktiivitalan palveluseteli. Toimenpide on määräaikainen ja päättyy vuonna 2023. Sen

jatkosta päätetään toiminnasta saatujen kokemusten perusteella.

Setelin käyttökohteita ja -mahdollisuuksia kartoitettiin yhdessä viljelijöiden kanssa. Maaseutuelinkeinojen kehittämiseen on jo entuudestaan olemassa paljon työkaluja. Setelin vaikuttavuuden tavoitetaso muodostui tämän vuoksi korkeaksi, minkä vuoksi kehittämissympäristöstä piti löytää täysin uusia toimintatapoja. Valmisteluprosessin aikana setelille on löytynyt potentiaalista kysyntää. Hakulomake ja lomake palveluntuottajaksi rekisteröitymiseen on luotu.

Valtuustoaloitteen selvitettävänä toimenpiteenä oli myös tuotantoympäristöistä huolehtiminen tukemalla maatalouden muovijätteen keräilyä. Aloitteen pohjalta on luotu avustus maatalouden muovijätteen keräämiseen. Avustus maksetaan vuosina 2022 ja 2023 muovijätteen keräämisestä syntyneille kustannuksille ja on 400 euroa / tila / vuosi. Toimenpiteestä on ensimmäiset tukisummat hakijoille maksettu.

Toimenpiteet toteuttavat kuntastrategian kärkeä; elinvoiman vastuullinen vahvistaminen. Toimenpiteisiin on budjettiin varattu määrärahaa 60 000 euroa.

Lisätietoja asiasta antaa maaseutupäällikkö Jari Korhonen,
p. 044 750 2134 tai jari.korhonen@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että edellä esitelty vuoden 2022 lopussa kesken oleva aloite on asianmukaisesti käsitelty ja on annettu riittävä selonteko tehdyistä toimenpiteistä.

Kunnanhallitus päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Otteet

Kunnanvaltuusto

KVALT 28.03.2023 § 28
349/00.02.00/2023
Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kunnanhallituksen ehdotuksen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Merkittiin, että tämän asian käsittelyn yhteydessä kuultiin kunnanjohtaja Mika Kilpeläistä.